

La Rifa i els Reis

A últims de desembre, la rifa de Nadal; a primers de gener, els Reis. Heu-vos ací l'últim treball de l'any que es mor, i el primer esclat d'innocència en l'any que neix; dos anhels de sentiment ben oposats; avarícia en l'un, ingenuïtat en l'altre.

La rifa de Nadal, per als homes fets, és l'última esperança de l'any. En un tròs de paper numerat dipositen totes quantes il·lusions i neguits l'afany del diner pot produir; en son estat neguitós compten els dies, les hores i fins els minuts que els falten per a ésser rics. Fins a la confrontació amb les llistes, l'arribada de les quals coincideix amb la mort de l'any, no s'els moren també llurs il·lusions.

La rifa de Nadal és l'epíleg de l'any; epíleg gris, grotesc com ganyota de pallasso, sense calor, que deixa defraudada aquesta munió de gent que ja es veu rentista pel sol fet d'haver adquirit (potser amb veritable sacrifici) una participació del sorteig. Després, cares tristes i llargues; la realitat de cada dia; la recerca del gran miracle d'«anar tirant».

Els reis, és al revés. Esperances que rarament fracassen en tendres infants; rialles i alegria en gent novella que arriba ben ignorant dels miraments que imposa el titànic vedell d'or.

Gaspar, Melcior i Baltasar! Heu-vos ací tres noms de tres herois de llegenda en els quals la infantesa posa llurs il·lusions. En el primer pas en la vida els han dit que els reis magnànims els portarien tot quant demanessin, i així ho han fet; han demanat de tot i força. El naixement de l'any no pot començar millor: alegria pels petits i complaença pels més grans.

La infantesa té un símbol de benaurances: els tres reis de l'Orient. ¿Per què els homes ja fets no en troben un altre, missatger de pau i tranquil·litat? Si això fós possible, al menys l'avarícia no rosegaria les tres quartes parts de la nostra vida i ella perdria una ruta que tot l'any seria com una franca rialla, com una bella estela del nostre pas per la terra.

No essent així, com els petits, a mida que es fan grans, les jòguines abans desil·ludades les voldrien de debò, perdent llur innocència i per tant la confiança en la magnanimitat dels reis de l'Orient, que ja no els porten res. I és llavors, que ja majors, creix la seva avarícia i posen a la rifa, sofrint igual desgany com aquells noiets als quals els reis no els porten res.

CUCH

Revisado por la censura gubernativa

La inteligencia y las manos

Hace pocos días, un carpintero discutía con un periodista.

El carpintero llamaba al periodista, con cierta delectación burlesca, «intelectual».

El periodista se extrañó, aunque no mucho, y dijo:

— Los carpinteros sin inteligencia son unos desgraciados. ¿Trabajas con las manos o con los pies, amigo carpintero?

— Con las manos.

— ¿Quién dirige tus manos, alma grande? ¿Son como piezas de una máquina? Entonces eres despreciable.

— Las manos trabajan mediante la inteligencia.

— Luego, tu esfuerzo es inteligente y no mecánico.

— Naturalmente.

— Yo también trabajo con las manos cuando escribo. Ahora, que las palabras pasan por el cerebro. Has dicho una verdadera tontería, amigo carpintero. Tú, como yo, trabajamos con las manos. Tú, como yo, al trabajar con las manos, necesitamos de la inteligencia. ¿Por qué estableces diferencias llamándome intelectual con intención tan poco piadosa, como si quisieras dar a entender que mi oficio no es manual y que es despreciable?

— No lo decía por tanto.

— Es posible, amigo carpintero, pero me permitirás que lo ponga en cuarentena. Si tratas de planear tabiques entre lo manual y lo intelectual, te diré que eres un ignorante. Y si no tratas de eso, al decirme lo que me has dicho eres un mal intencionado. Elige. Los hombres hacen lo que no pueden hacer las máquinas; son dominadores de éstas y además las construyen. Para lo primero y para lo segundo, como para lo tercero, hay que ser intelectual y manual a la vez. No lo olvides; pero olvida en cambio reírte de un oficio que no es más digno que el tuyo, pero tampoco menos, amigo carpintero.

X

La verdadera educación no empieza sino al salir de las escuelas: uno se la hace a sí mismo, dirigido libremente por sus convicciones, sus experiencias y su posición particular.

ALOYS

No hay cosa más difícil que el conocerse a sí mismo. No hay cosa más fácil que el dar consejos.

THABES DE MIBETO

UNE NOUVEL·LE

La son i l'esperit

Dies enrera, en un diari de l'altra banda dels Pirineus, llegí una notícia que de bell nou m'omplenà d'una alegria sols comparable a la que experimenta una dona quan logra enganyar qual·sevol home.

Un savi del país dels grans sensacionalismes havia descobert un reforçant per a les celles, qual reforçant permeieria a la humanitat romandre continuament desperta. En una paraula, havia trobat l'anul·lament del dormir.

Aquest descobriment, en el qual la immensa majoria de felços mortals no hi sabia entrellucar motiu per l'entusiasme, representaria, per a molts, la cobejada solució ideal.

Hi ha en el món uns quants desgraciats (entre aquests, un servidor de vostès), amb un sobrepuix d'ocupacions sobre les hores efectives de que hom pot disposar per a dormir: cinc o sis; com qualsevol sogra vulgar.

Clar que, d'ésser cert aquest nou descobriment de la ciència nord-americana, vertader alliberador de l'antipàtic reialme de Morfeo (antipàtic pels que ja somnien desperts), sols afavoriria a quatre preocupats i amb un devassall de tecles a tocar; a més que amb seguretat els nervis farien estralls en pocs dies en tots els «celles forts», com també tots els representants de la ciència metòdica i ordenada farien una propaganda activa presentant batalla al seu col·lega ianqui sens compassió.

Però encara que sols fos per uns dies, s'evitaria la tragèdia que es planteja a tot individu que, després d'una jornada de treball, sent la necessitat espiritual de devorar les pàgines suculentos d'un llibre o be d'acabar qual·sevol treball literari i la titànica son l'aballeix, fent-lo entrar en el diari tribut al reialme de Morfeo.

Llavors, en aquells moments, quan cauen les celles pesadament damunt dels ulls, interposant-se entre el món idíl·lic en que voldriem viure i el món panxaccontenta de la son, hom pensa melangiosament en aquella *nouvel·le* llegida en un diari de l'altre part del Pireneu, tan sensacional, que no hem vist confirmada, i és llavors quan alguns escriptors i homes de lletres, subscientment s'empassen l'última copa de qualsevol metzina a base d'alcohol o s'intoxiquen amb qualque estupefacient acabat en «ina», que els soluciona, almenys de moment, la tragèdia, tot allargant fins a punta d'alba, la segona jornada del dia, la que és més plaenta, la que hom voldria dedicar íntegra a l'esperit.

D. C. i O.